

► Thema: **Economie**

► DSO/Strategie, Externe Betrekkingen, Portfoliomanagement en Onderzoek

► SEPO verbindt en adviseert met portefeuille overstijgende blik over de beleidsthema's van DSO. Het team Onderzoek verzamelt en ontsluit de benodigde informatie en kennis, monitort relevante ontwikkelingen, evalueert beleidsmaatregelen en adviseert hierover voor de DSO-vakgebieden..

November 2021

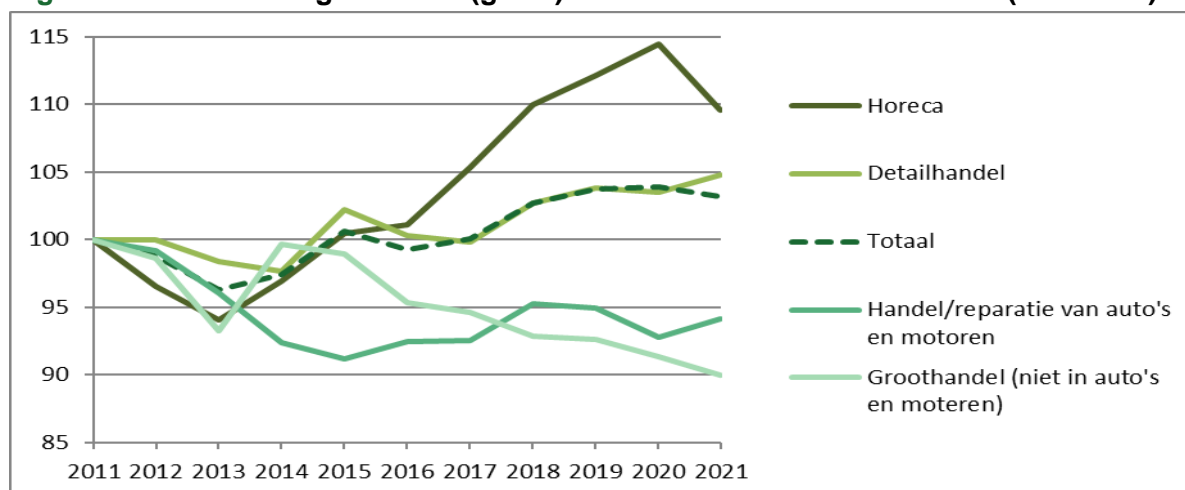
Ontwikkeling Haagse (groot)handel en horeca

De Werkgelegenheidsmonitor 2021 beschrijft de ontwikkeling van de werkgelegenheid in Den Haag in de periode 2000-2021 op hoofdlijnen. Deze kenniswijzer gaat dieper in op de ontwikkelingen in de sector (groot)handel en horeca. Deze sector is door de contactbeperkende maatregelen in het kader van de Corona-crisis zwaar geraakt. De eerste gevolgen voor de werkgelegenheid worden in deze Kenniswijzer zichtbaar.

Horeca na jaren van groei in 2020 gekrompen, detailhandel groeit licht door

De Haagse (groot)handel en horeca telt op 1 januari 2021 ca. 45.700 banen. De sector is de laatste tien jaar weliswaar met 3% gegroeid, maar kromp in 2020 met 1%. Bovendien zijn er grote verschillen in ontwikkeling te zien naar branche. Horeca (logiesverstrekking, eet- en drinkgelegenheden) laat sinds 2013 een sterke groei zien, maar kromp in 2020 het meest als gevolg van de corona-crisis. In de Detailhandel wisselen groei en krimp elkaar af. Dat heeft onder andere te maken met de komst, faillissement en/of reorganisatie van een aantal beeldbepalende ketens (o.a. V&D, Hudson Bay, Marks & Spencer en Blokker). Het afgelopen jaar groeide het aantal banen met 1%. Deze branche lijkt juist van de corona-crisis te hebben geprofiteerd. Ook de autohandel laat een wisselend beeld zien. Ten opzichte van 2011 is deze branche met 6% gekrompen. Het aantal banen in de groothandel is de afgelopen 10 jaar ook flink gekrompen (-10%).

Figuur 1. Ontwikkeling banen in (groot)handel en horeca naar branche (2011=100)

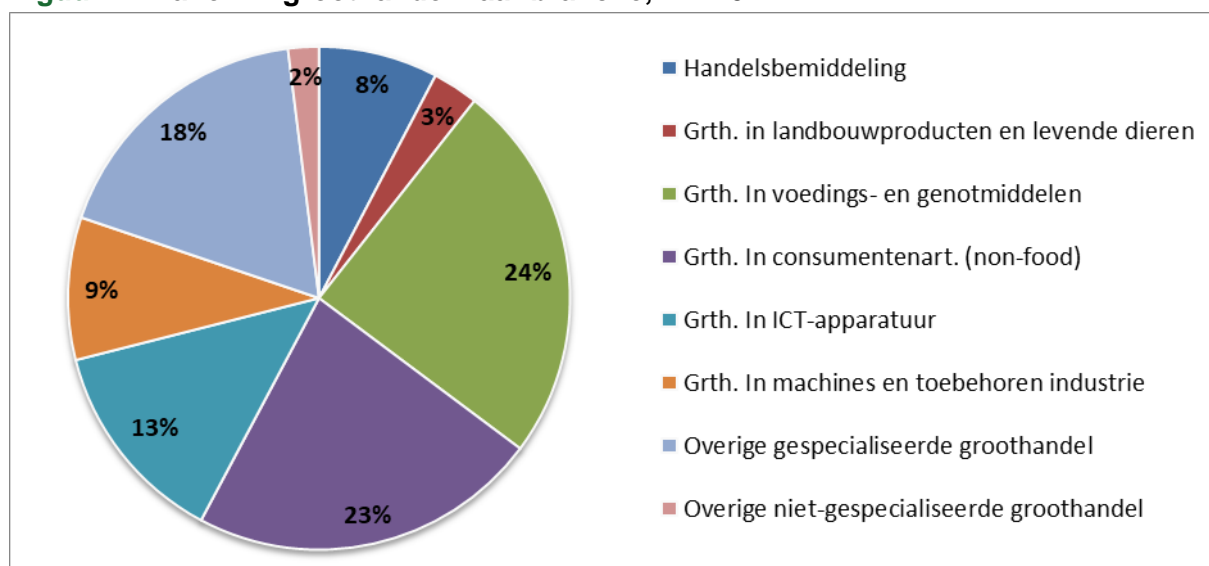

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden, bewerking SEPO

Groothandel

Begin 2021 telde de groothandel in Den Haag 1.710 vestigingen, die samen goed zijn voor 6.010 banen. De 'groothandel in voedings- en genotmiddelen' en de 'groothandel in consumentenartikelen (non-food)' zijn de grootste branches, met een aandeel van respectievelijk 24% en 23%. Ook de 'Overige gespecialiseerde groothandel' neemt een belangrijke plaats met 18%.

Figuur 2. Banen in groothandel naar branche, 1-1-2021

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden, bewerking SEPO

Ten opzichte van de 2011 zijn er in de groothandel 20 vestigingen verdwenen en is het aantal banen met 670 gekrompen. De veranderingen zijn vooral het gevolg van de komst en opheffing van enkele grote vestigingen. Zo vestigde Total Nederland zich in 2013 in Den Haag (goed voor ca. 200 banen in dat jaar), Kuwait Petroleum vestigde zich in 2014 (+200 banen) en AT&T Global groeide in 2014 sterk (+210). Daartegenover stond dat Croqs in 2011 vertrok uit Den Haag (-150 banen), BHP Billiton International Metals en Itera in 2012 vertrokken (resp. -200 en -70 banen) en Sligro in 2015 een vestiging sloot (-120). Maar daarnaast gingen er veel banen bij kleinere vestigingen verloren.

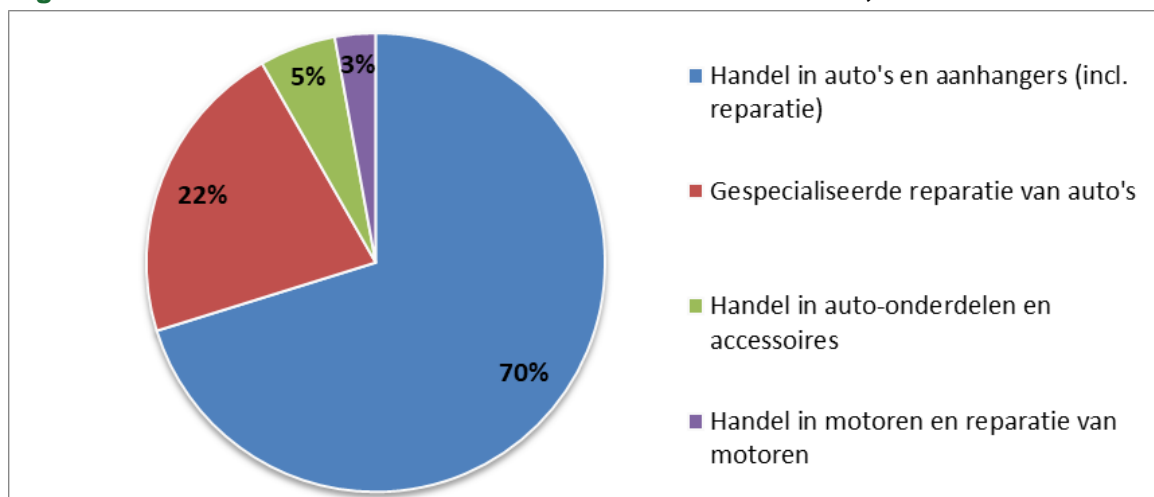
De meeste groothandel-vestigingen zijn te vinden in de stadsdelen Centrum (19% van alle vestigingen) en Leidschenveen-Ypenburg (16%).

Handel in auto's, motoren en accessoires

De 'Handel in auto's en motoren' is een relatief kleine branche. Begin 2021 telde deze branche 780 vestigingen met in totaal 2.580 banen. Het gaat doorgaans om kleine vestigingen met weinig werknemers. Handel in auto's en aanhangers (eventueel in combinatie met reparatie) is binnen deze sector de grootste branche met een aandeel banen van 70%. Daarna komt 'Gespecialiseerde reparatie van auto's' (22%).

Ten opzichte van de 2011 zijn er in de handel van auto's en motoren per saldo 45 vestigingen bijgekomen, maar gingen er 160 banen verloren. Gemiddeld zijn de vestigingen dus kleiner geworden.

Figuur 3. Banen in handel in auto's en motoren naar branche, 1-1-2021

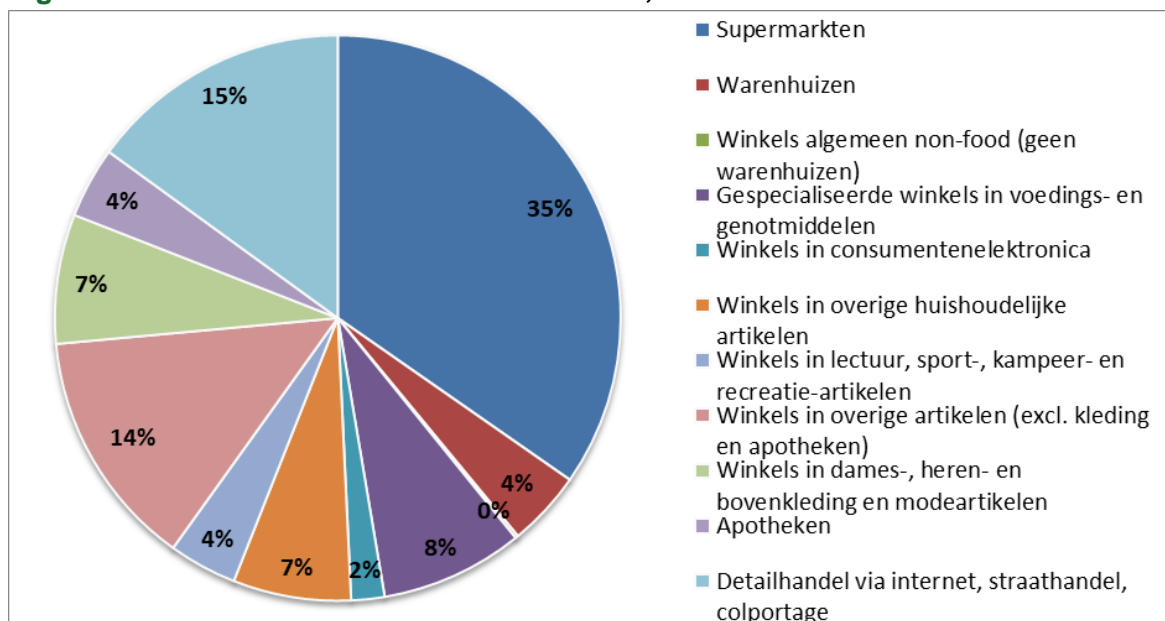
Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden, bewerking SEPO

De vestigingen in handel van auto's en motoren zijn redelijk gespreid over de stad. Het aandeel is het hoogst in het stadsdeel Centrum (22%) en het laagst in Haagse Hout (4%).

Detailhandel

Begin 2021 zijn er in de Haagse detailhandel 24.020 banen. De supermarkten hebben als subcategorie binnen de detailhandel de meeste banen (8.230 banen). Ook 'Gespecialiseerde winkels in voedings- en genotmiddelen' is een relatief grote branche met 1.940 banen. Dit betekent dat food verantwoordelijk is voor bijna de helft (43%) van alle banen in de detailhandel.

Figuur 4. Banen in detailhandel naar branche, 1-1-2021

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden, bewerking SEPO

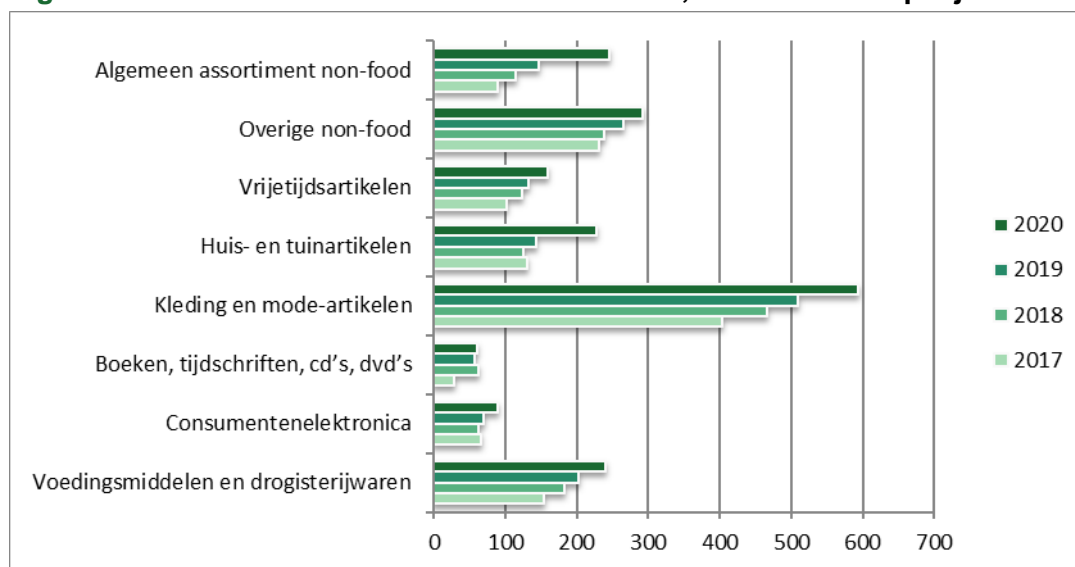
Ten opzichte van begin 2020 is het aantal banen in de detailhandel met 290 banen gegroeid (+1%). Groei was er vooral bij 'Detailhandel via internet, straathandel en colportage' (+800 banen). Krimp was er bij 'Winkels in overige artikelen' (-230).

Verkoop via internet

Een aparte categorie is de verkoop via internet. Begin 2021 waren er 2.010 vestigingen in deze sector met in totaal 2.770 banen. Het gaat hierbij wel om winkels die zelf aangeven dat verkoop via internet hun belangrijkste activiteit is (SBI-code). Maar er zijn ook veel winkels waarbij dit nog als nevenactiviteit wordt beschouwd.

De laatste jaren groeide het aantal banen in diverse internetbranches sterk (zie figuur 5). Maar het afgelopen jaar nam dat door de lock-down nog sterker toe (+810 banen, +41% groei). De groei was het sterkst in de branche 'Huis- en tuinartikelen' (+85%). De meeste internetdetailhandel komt voor in de branche 'Kleding en mode'.

Figuur 5. Detailhandel via internet naar branche, aantal banen op 1 januari

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden, bewerking SEPO

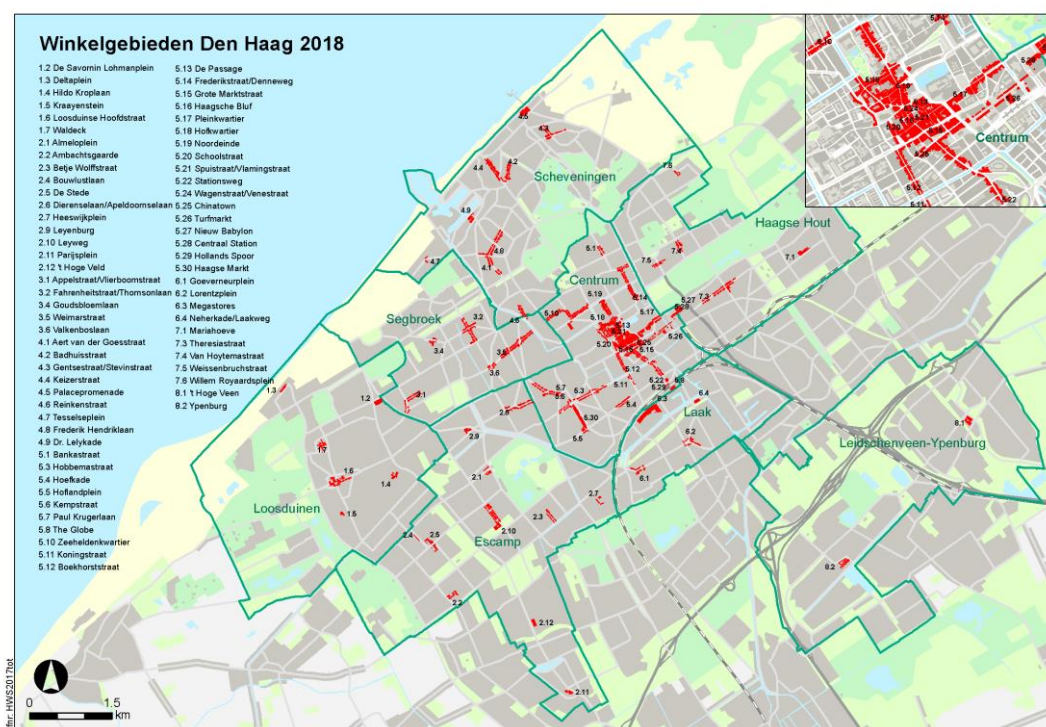
Het gaat in de meeste gevallen om eenpersoonsvestigingen (75%) of om kleine vestigingen met 2-4 werknemers (24%). Slechts 24 vestigingen (1%) hebben 5 of meer werknemers in dienst.

Binnen de detailhandel neemt de Haagse binnenstad een belangrijke plaats in. Meer informatie over de binnenstad en detailhandel is te vinden in de Binnenstadsmonitor 2020¹. Naast het kernwinkelgebied in de binnenstad van Den Haag² met 4.450 detailhandelsbanen, zijn er ook andere grotere winkelgebieden. De twee belangrijkste zijn de Frederik Hendriklaan en de Leyweg met respectievelijk 830 en 540 detailhandelsbanen. Daarnaast kent Den Haag een aantal kleinere winkelgebieden. In totaal zijn er 69 winkelgebieden, waarvan er 13 samen het kernwinkelgebied Binnenstad vormen (zie figuur 6). In al deze winkelgebieden werken begin 2021 16.030 mensen in de detailhandel. Daarmee ligt 67% van alle detailhandelsbanen in een winkelgebied. De overige 33% is elders in de stad gevestigd buiten een winkelgebied.

¹ Eind 2021 verschijnt de nieuwe Retailmonitor en wordt wellicht de hoofdwinkelstructuur aangepast.

² Het gaat hier om het winkelgebied in de binnenstad conform hoofdwinkelstructuur, d.w.z. inclusief de Denneweg/Frederikstraat.

Figuur 6. Hoofdwinkelstructuur in Den Haag

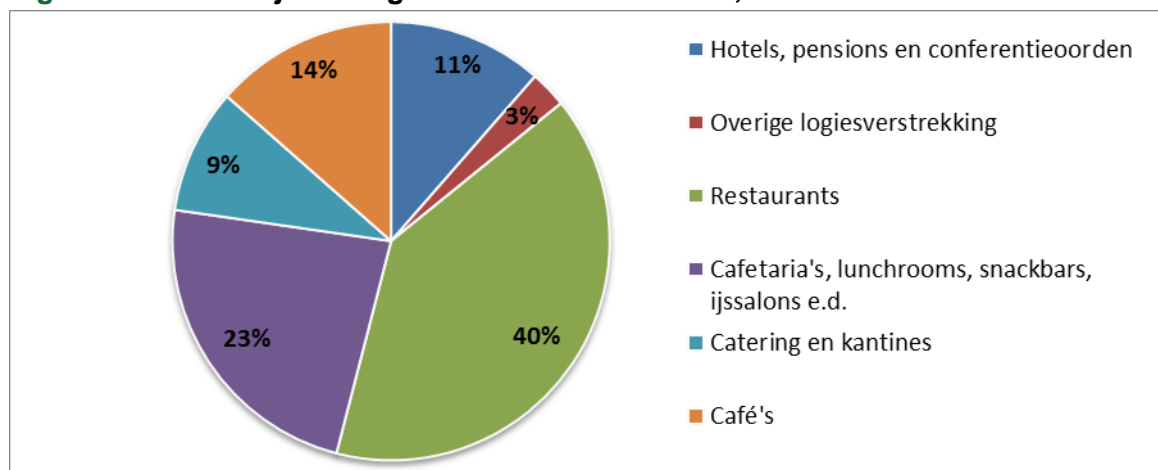

In de winkelgebieden zijn ook veel bedrijven gevestigd die niet tot de detailhandel horen. Zeker in het kernwinkelgebied is dat het geval. Daar komen naast de 4.450 banen in de detailhandel ook nog eens meer dan 5.680 banen voor in overige sectoren.

Horeca

Begin 2021 telde Den Haag 2.630 vestigingen in de horeca-sector. Samen zijn die goed voor 12.720 banen. Uit figuur 7 blijkt dat de meeste banen te vinden zijn bij restaurants (40%) en fastservice (23%). Bij fastservice gaat het om cafetaria's, lunchroom's, snackbars, ijssalons e.d. Cafés en hotels/pensions bieden verhoudingsgewijs minder werkgelegenheid (met een aandeel van resp. 14% en 11%).

Figuur 7. Banen bij de Haagse horeca naar branche, 1-1-2021

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden, bewerking SEPO

Ten opzichte van 2011 is het aantal horeca vestigingen met 460 toegenomen en het aantal banen met 1.120. Deze groei deed zich vooral bij de branches fastservice (+740 banen) en eventcatering (+450 banen).

Kijken we alleen naar de ontwikkeling in 2020, dan zien we een ander beeld. Ten opzichte van begin 2020 (voor de corona-crisis) is het aantal vestigingen nagenoeg gelijk gebleven (-10), maar is het aantal banen met 1120 gekrompen (-9,6%).

De krimp deed zich vooral voor bij restaurants (-350 banen) en cafés (-200 banen). Bij eventcatering groeide daarentegen het aantal banen (+60). Deze ontwikkeling is ook te zien bij aantal vestigingen: het aantal cafés en restaurants nam respectievelijk met ca. 60 en 20 af, terwijl het aantal cateraars met 70 toenam.

Tabel 1. Banen bij de Haagse horeca naar branche

	2020	2021	Ontwikkeling
Logiesverstrekking totaal	1.850	1.810	-40
Hotel/Hotel-restaurants	1.500	1.460	-40
Verhuur van vakantiehuisjes en appartementen, jeugdherbergen	290	290	0
Kampeerterreinen	50	50	0
Overige Logiesverstrekking	10	10	0
Eet- en drinkgelegenheden totaal	11.440	10.920	-520
Restaurants	5.420	5.070	-350
Cafetaria s, lunchrooms, snackbars, eetkramen e.d.	2.990	2.960	-30
Eventcatering	1.000	1.060	60
Kantines en contractcatering	110	110	0
Cafés	1.920	1.720	-200
Totaal Horeca	13.290	12.730	-560

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden, bewerking SEPO

Verreweg de meeste horeca-gelegenheden zijn te vinden in de stadsdelen Centrum (39%) en Scheveningen (18%). Het aandeel in Loosduinen, Laak, Haagse Hout en Leidschenveen komt niet boven de 7% uit.

Flexibele schil

Ruim een kwart van de werknemers in de (groot)handel en horeca werkt parttime: minder dan 12 uur per week. Het aandeel parttimers is het grootst bij de detailhandel (37%) en eet- en drinkgelegenheden' (25%). Het aandeel inhuurkrachten is met 1% relatief klein.

Tabel 2. Banen (Groot-)handel en horeca naar kenmerk (2021)

Sector	Banen	% zzp'er	% parttime	% inhuur
Handel in en reparatie van auto's/motoren	2.440	19%	5%	1%
Groothandel (niet in auto's/motoren)	5.340	17%	8%	3%
Detailhandel	15.050	11%	37%	0%
Logiesverstrekking	1.480	2%	17%	1%
Eet- en drinkgelegenheden	7.970	9%	25%	2%
Reparatie van computers en consumentenartikelen	340	63%	10%	1%
Totaal Handel en Horeca	32.620	12%	27%	1%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden, bewerking SEPO

Verder zijn er binnen de sector 5.430 eenpersoonsvestigingen (ZZP'ers). Dat is 12% van alle banen in de (groot-)handel en horeca (iets minder dan de 17% voor de totale Haagse werkgelegenheid). De ZZP'ers zijn vooral te vinden in de detailhandel (2.660) en dan vooral via internet- en markthandel (hun aandeel is resp. 54% en 42%). De eerste groep is in 2020 fors gegroeid (van 880 naar 1.510; +40%), terwijl de tweede groep juist is gekrompen (-23%).

Verschuivingen in de stad

Uit voorgaande blijkt dat de corona-crisis relatief veel impact heeft gehad op de Haagse horeca en (groot)handel. Er gingen vooral banen verloren bij de eet- en drinkgelegenheden (met uitzondering van catering), terwijl de detailhandel (vooral internet) groeide. Wat heeft dat voor de geografische verdeling van de werkgelegenheid tot gevolg? In het stadsdeel Centrum gingen de meeste banen verloren (-460), waarvan het grootste deel bij eet- en drinkgelegenheid (-380). Het stadsdeel Leidschenveen-Ypenburg profiteerde vooral van de groei bij de detailhandel. In totaal kwamen daar 120 banen erbij. Ook Scheveningen profiteerde van de groei van de detailhandel, maar bij eet- en drinkgelegenheden verdwenen er banen; per saldo kwamen er 40 banen bij. In de andere stadsdelen zijn de verschuivingen relatief gering.

De werkgelegenheidsmonitor 2021 is te vinden op Den Haag in Cijfers:

<https://denhaag.incijfers.nl/rapportages/Economie>

COLOFON

Uitgave

Gemeente Den Haag

DSO / Strategie, Externe Betrekkingen, Portfoliomanagement en Onderzoek

November 2021

Inlichtingen

DSO / Programmamanagement, Strategie en Onderzoek

Henk van Andel (070-353 5565 / henk.vanandel@denhaag.nl)

De dienst Stedelijke Ontwikkeling aanvaardt geen aansprakelijkheid inzake het gebruik en toepassing van de gepresenteerde gegevens. Afwijkingen in absolute aantallen en % kunnen veroorzaakt worden door afrondingen. Bij gebruik van cijfers is bronvermelding verplicht.